

ALBÍNA MRÁZOVÁ

AŽ NA SEVER!

DÁNSKO – ŠVÉDSKO – NORSKO – FINSKO
ISLAND – FAERSKÉ OSTROVY – GRÓNSKO

Až na sever!

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Albína Mrázová

Až na sever! – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

*Dobrodruhům, kterým nevadí zima
a chtějí se vyhřívat v kráse severních světél*

© Albína Mrázová, 2023

© Illustration Pavel Ševčík, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-264-4852-5

ISBN e-knihy 978-80-264-4865-5 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

AŽ NA SEVER!

Dánsko • Švédsko • Norsko • Finsko
Island • Faerské ostrovy • Grónsko

Obsah

7	Dánsko	
	Hledání divokých tuleňů mezi bunkry a plážemi	7
	Prokletě nízká nebesa	13
	Krásy jedné Christiánie	19
	Bludiště v Odense	24
	Křída, kam se podíváš	27
38	Švédsko	
	Jazykový boj s Dány	38
	Půlmaraton Stockholmem	42
	Muzeum děsivých chutí	47
55	Finsko	
	Nalehko v Laponsku	55
	Fronta na Santu	59
	Finská teplota pro komunikaci	67
	Kočkomilka na saních	72
	Smažáková válka v Helsinkách	78

86	Norsko	
	Fronta na skálu	86
	Netradiční část trolla	90
	Krásy jednoho parkoviště	94
	Lod' versus vlak	99
	Norsko, země vysoká	104
115	Island	
	Poznat celý ostrov snadno a rychle	115
	Hon na sopky	121
	Jak vyhrát nad ovci	128
	Někdo to rád geotermální	132
	Krásy severní oblohy	139
151	Faerské ostrovy	
	Příliš malé vodopády	151
	Útesy v mlze	156
	Vikingskou stezkou	164
	Drahé ovčí stezky	170
	Zvednutý prst jedné čarodějky	174
185	Grónsko	
	Do Grónska, ale ne pracovně, prosím!	185
	Miláček Nikolaj	189
	Krásy grónské kuchyně	195
	Spojování teček na treku	199
	Kajaky s místními	206
	Ledovce jediné v půlnočním slunci	213

DÁNSKO

Hledání divokých tuleňů mezi bunkry a plážemi

Dánsko je proslulé mnoha věcmi, například legem, cyklistikou nebo absolutní nepřítomností jakýchkoli kopců. Zároveň se Dánové rádi vytahují tím, že mají mnoho krásných ostrovů, znamenitých zejména v létě, kdy se na nich dá báječně opalovat. Což je zvláštní. Já totiž nikdy žádného opáleného Dána neviděla. Viděla jsem spálené Dány v barvě uzeného lososa a loupající se Dány. Normálně zbarvený Dán většinou splývá se sněhem.

Následující události se staly v posledním květnovém týdnu. Teploty v Dánsku vylezly na nezvyklých třicet stupňů a Dánové se začali červenat, ti bělejší rovnou loupat. Já si řekla, že vyrazím na jeden z tolik vychvalovaných ostrovů. Jsou to prý oblíbené letní destinace, všichni na nich mají chaty a užívají si letní Dánsko. Někdy dokonce i v onom týdnu, kdy se počasí tváří, jako že je skutečně léto.

Dánské ostrovy můžou být krásné, ale mají jeden zásadní problém: pokud člověk nemá auto, je skoro nemožné se na ně dostat. Doprava většinou obnáší krom lodního přívozu

i špatné či skoro neexistující autobusové nebo vlakové spojení. Nakonec jsem ale našla jeden dostupný, dostatečně letní krásný ostrov a z Koldingu, kde bydlím, dokonce jen hodinu vzdálený.

Fano je ostrov přiměřeně velký na to, aby si člověk vystačil jen s kolem. Koupila jsem si tedy místenku jak pro mě, tak pro mé opotřebované kolo z bazaru a vyrazila. Fano se nalézá nedaleko pátého největšího dánského města, je rodištěm dánsko-amerického herce Vigga Mortensena a je prý na něm spousta zajímavostí, které stojí za prohlédnutí. Podle informačních letáků se tu dají vidět divocí tuleni, bunkry z druhé světové války a několik kilometrů pláží, na nichž se koná každé léto přehlídka nejlepších draků (na západním pobřeží to fouká pořád).

Vzhledem k velikosti ostrova jsem si umínila, že projedu každou cestu, která se mi naskytne. Po nahlédnutí do mapy jsem to zpřesnila na každou hlavní trasu, protože jakkoli je Fano dle popisu malé místo, nacházejí se tu hned dvě vesničky, a tím pádem relativně mnoho ulic. Nicméně první stezka, po které jsem se vydala, mě dovedla kolem golfových hřišť s vyhlídkou na moře až k bunkrům z druhé světové války.

Dříve měly sloužit Hitlerovi k dohledu nad severní Evropou, dnes je jejich posláním něco zcela jiného. Chodí sem děti v rámci letních táborů nebo školních výletů dozvědět se víc o historii. Bunkry jsou volně průchozí, je ale celkem poznat, že starší věková skupina mládeže vidí jejich účel ještě v něčem trochu jiném.

Nebyla jsem sama, kdo se na bunkry přišel podívat. Do betonových budov se mnou vlezl i pár důchodců, kteří mě

nejdříve pozdravili a následně pokynuli, ať jdu první, že mě budou následovat.

„Pozor!“ zvolal postarší muž poměrně vitálně.

Rozhlédla jsem se rychle kolem sebe v domnění, že mě varuje před minou, kterou tu nechali nacisté, a ostatní návštěvníci se rozhodli, že ji budou takhle blízko u vchodu prostě ignorovat. Žádná mina tu ale nebyla. Pán ukázal na zjevně použitý kondom, který se válel hned na prvním rozcestí chodeb bunkru. Místo, jež dřív mělo poskytovat ochranu nacistickým vojákům, dnes bylo místem, kde se použitá ochrana jen tak válela po zemi. Make love, not war... Lennon by byl pyšný.

Kondom jsem překročila a koukala do země, jestli nenajdu něco podobného i dál. Zvláštní volba místa k tomu, si „užít“! Jistě, na pár tu určitě nebylo vidět, rodiče byli zřejmě doma..., ale zvát někoho do bunkru a strhávat z něj oblečení tam?

Naštěstí byl tento nález jediný svého druhu. Betonové kryty se ukázaly spíš jako místo pro začínající sprejery než úkryt pro milostné dvojice. Graffiti tu byla mnohem četnější. Nikoli ale pěkné, barevné obrázky, tady se prostě jen někdo pokoušel podepsat sprejem. Podepsal se hned několikrát na mnoha bunkrech v okolí. Notářsky ověřené to nejspíš nebylo, ale v postapokalyptickém světě by se takto nejspíš úkryt zabrat dal. Jinak myslím, že na složitější sprejerské výkony není bunkr vhodné místo, jelikož by se tu člověk celkem snadno zadusil.

Podobných pozoruhodných krytů tu bylo asi šest. Byly dávno opuštěné, ale vypadaly velmi bytelně, jen na nich rostla tráva a vnitřek nepůsobil zrovna útulně. Což samozřejmě nebylo jejich smyslem. Pokud by někdo někdy stvořil hygge

bunkr, byli by to nepochybně Dánové, a nikoli Němci, kteří tyto bunkry postavili.

Stejně to ale bylo vhodné místo pro návštěvu. Každý bunkr se dal prolézat a daly se nalézt i střílny, jimiž bylo možné vystrčit horní polovinu těla ven. Prostory původně sloužící k obraně byly teď nově využitelné pro celou rodinu ke hře na surikaty.

Bylo kolem poledne, když jsem prolezla všechny betonové kryty a rozhodla se, že je třeba objevovat další věci. Například místo na oběd, které by poskytlo i trochu stínu vzhledem k nebývale pálicímu slunci. Dalo se ale ignorovat. Dánsko je totiž známé svými větrnostními podmínkami. Bez hor se nemá vítr oč zaseknout, a tak je možné si ve třiceti stupních – i více – užívat svěží váněk. I když na západním pobřeží jde spíše o neustálý hlasitý víchr.

Od vyhledávání místa, kde bych se najedla, mě ale odvedla cedule upozorňující na nejvyšší kopec ostrova. Mám teorii o tom, že Dánové nemají příliš mnoho vysokých přírodních krás, a tak si to rádi kompenzují speciálními budovami. Vrchol, který o chlup převyšuje běžné mírné vlnění terénu, nebo ojedinělý kopec, aspirující na titul „nejvyšší“ (byť jen na malém ostrově) a který zároveň není duna, je vždy pečlivě označen. A dokonce na něj vede cyklistická stezka.

Když se člověk rozhodne vyjít na nejvyšší vrchol něčeho, čehokoli, většinou čeká, že bude muset vydat mnoho sil, aby tam vůbec došel. Tady na Kikkebjerget (v překladu nejspíš Rozhledna) se dá dojet na kole, ovšem zatímco Čech na českém kole by si jen trochu podřadil, Dán to na svém kole, které převody téměř nemívá, musí nahoru vydřít.

Kikkebjerget je skutečně rozhlednou. Dá se odsud nádherně vidět na severní část ostrova. Jen tady nahoře člověk zjistí, že není na nejvyšším vrcholu ostrova, ale na jednom z nejvyšších. Prý tu jsou čtyři další podobně vysoké. Rozhledna má celých 17 metrů nad mořem, a tak se s přehledem stává jedním z nejnižších kopců s vlastním jménem, na které jsem vylezla.

V mimořádně teplém dni na konci jara tu bylo relativně dost turistů, kteří si fotili celkem pochopitelně výhled, a taky ovšem ceduli s nadmořskou výškou. Bohužel nebylo poznat, jestli to v budoucnu budou věšet na sítě sarkasticky, nebo s výrazem hrdiny, že se takto vysoko vyšplhali.

Hodinu po zdolání vrcholu jsem si takto měla chuť vyfotit oběd, který byl konečně přede mnou na stole. Na restaurace překvapivě žádné cedule neupozorňovaly a těch, co by nežádaly za jednoduché jídlo ledvinu, tu bylo poměrně málo. Ale nakonec se dalo i v tak malé komunitě spolehnout na fastfood s kebaby. Dánové vás v tomhle ohledu nezachrání, zato stánky jejich přistěhovalců ano.

Poté co jsem viděla bunkry, a dokonce jeden z nejvyšších vrcholů oblasti, už mi nezbývalo mnoho věcí k objevení. Ano, pořád tu byla pláž vychvalovaná tolika lidmi. Mně ale přišli mnohem důležitější divocí tuleni, kteří se tu měli vyskytovat. Rozhodla jsem se jít je hledat na logické místo, totiž do místního infocentra. Doufala jsem, že tam o nich budou mít alespoň trochu přehled.

„Tuleni? No většinou jsou na plážích...“ řekla mi nápomocně pracovnice informací.

Zádumčivě jsem se koukala na zhruba 20 km dlouhou pláž. „A kde přesně?“ ptala jsem se dál. Nevím, jak to mají

tuleni, já ale předpokládám, že zvířata mají svá oblíbená místa, kam chodí, třeba aby je tam nerušili lidé, jako jsem já.

Žena v infocentru jen pokrčila rameny a dodala, že někdy bývají na jihu ostrova, kde je obecně méně lidí. Prý se mám ale podívat ideálně i na další zakončení pláží, protože tam mohou odpočívat také.

Zamířila jsem tedy na první pláž, která byla nejbližší, a tudíž na ní bylo nepřekvapivě nejvíce lidí. Na takové pláži se pozná, že Dánové si užívají moře trochu jinak než ostatní národy. Ačkoli bylo podél pláže mnoho hotelů a chat k pronájmu, ve vodě bylo jen pár jedinců a ti se v ní nikdy nezdrželi příliš dlouho. Naopak mnohem běžnější byli rozvalení neoblečení Němci, kteří se tu jen tak vyhřívali na nezvykle teplém slunci.

Že to jsou Němci, bylo poznat z několika důvodů. Jednak se na rozdíl od mnohých blondatých Dánů obstojně opalovali bez viditelné větší hrozby loupání se a zároveň na sebe mluvili německy. Krom toho šla přede mnou dánská paní, která si výrazně nahlas stěžovala na německé turisty.

Němců tu tedy bylo hned několik, můj cíl najít tuleně zůstal ale zcela nenaplněn. Alespoň pokud paní z informací nepovažovala za tuleně ty otylejší z nich. Ale ti nevypadali, že by byli ochotni výměnou za rybu panáčkovat.

Po pláži jsem ušla několik kilometrů. Tuleni se nikde neobjevili. Nebyli k vidění, ani když jsem zajela do jižní části ostrova, kde byla druhá vesnice. Ta se také pyšnila pláží. Na ní bylo výrazně méně lidí, což značilo, že by tam mohlo být výrazně více tuleňů. Místo toho ale toto místo oplývalo množstvím mořských řas vyplavených na břeh. Vstup do vody tu byl

také dost odlišný. Zatímco jen pár kilometrů na sever se dalo vběhnout po příkrém mořském dnu do relativní hloubky, zde mohl člověk ujít několik set metrů, než mu voda začala konečně sahat po kolena.

Ale ani jedna z těchto dvou variant vstupu do vody tuleň nepřilákala, nebyli dokonce ani o pár kilometrů vedle, kde už se nevyskytovali vůbec žádní lidé. Rozhodla jsem se vzdát boj o jejich nalezení, najít místo, kde bych mohla dostat něco k pití, a jet domů.

Až cestou k přivozu jsem si začala všímat, jak se mi batoh nepříjemně zarývá do úplně červených ramen. Bylo celkem jisté, že nejpozději zítra se začnu loupat. Nakonec se ostrov Fano ukázal jako mnohem letnější destinace, než jsem si představovala. Kromě 40 kilometrů na kole jsem se stihla i spálit.

Fano byl ale i tak první destinací, kde jsem divoké tuleň nakonec poprvé viděla. Jen to bylo o rok později, v létě, které vypadalo opravdu dánsky, a tuleň se povaloval v místě, kde si mohl být jistý, že na něj žádný turista nedosáhne. Takže Fano obecně nezklame.

Proklatě nízká nebesa

Když někdo řekne, že zdolal nejvyšší horu daného státu, pravděpodobně si představíte obdivuhodný výkon plný bolesti, únavy a složitého vypočítávání zásob, aby vyšly na několika-denní výstup i sestup. V případě mnoha států by tomu tak bylo. Dánsko je na tom jinak.

Název jednoho z nejvyšších bodů v Dánsku je Himmelbjerget. V překladu to znamená Nebeská hora. Zní to tedy

velmi honosně, jako místo, kam se musí šplhat proklatě dlouho, a bez šerpy a kyslíku to nelze. Pravdou je, že jde o kopec ve výši 147 metrů. Na rovinaté Dánsko je to jistě úchvatný výkon, nejspíš proto tak svůj bývalý nejvyšší vrchol pojmenovali.

Logicky se tu nabízí otázka, jak může být vrchol bývalý nejvyšší. Himmelbjerget byl dlouho považován za nejvyšší dánskou horu, pak se ale chytré hlavy rozhodly, že všechny vrcholy přeměří. Nejspíš jich nebylo mnoho. V každém případě se při tomto důkladném přeměřování přišlo na to, že skutečná nejvyšší hora leží zhruba 20 kilometrů od té Nebeské a má o 30 metrů víc. Přesto se ale Himmelbjerget těší mnohem větší pozornosti.

Po několika letech v Dánsku jsem se rozhodla, že abych se mohla správně integrovat do společnosti, je vhodné tuto horu dobýt. Koneckonců je mnohem populárnější než opravdový nejvyšší bod země – Ejler Baunehoj. Ten se navíc dá vidět i tak, že kolem něj projedete po dálnici. A žádná velká tlačenička nahore není, jen tam stojí věž.

Pochod na Himmelbjerget jsme zahájili krátce po Novém roce. Byla tedy zima. Některé světové vrcholy jsou v tomto ročním období prakticky nedobytné. Ne však ten zdejší „nebeský“. Zima se v Dánsku projevuje tak, že je tu o něco více bahna než v jiném ročním období. Proto mě překvapilo, že když jsme projížděli kolem Baunehoj, tedy skutečného nejvyššího bodu, začalo sněžit.

„Vidiš, jsme v horách,“ říkal mi Martin. Byl se mnou v Česku jednou a byl fascinován jakoukoli vyvýšeninou a neustále se mě ptal, jestli to je už ta nejvyšší.

Sněhu padalo po celou dobu jízdy kopcovitou krajinou nedaleko města Silkeborg hodně. „Podívej, tady máš dokonce i lesy. Fakt jako na horách,“ ukazoval mi dál Martin. Byl zvyklý na život v písčném fjordu a do těchto končin už dlouho nezavítal. Slíbila jsem si, že ho někdy vezmu do Krkonoš, aby se mohl divit a skuhrat cestou na Sněžku.

Krajina kolem Silkeborgu ale skutečně nepřipomíná jinak písčné Dánsko, které je plné polí a lesů má jen málo. Je to téměř pravý opak. Krajíně dominují kopce hustě porostlé jehličnany, ale i velká jezera. Samotná hora Himmelbjerget se tyčí nad maloměstem Ry, kde evidentně bydlí lidé, kteří si dovedou zaplatit architekty, aby dělali krajíně ještě větší parádu extravagantními architektonickými kousky.

Cesta k hoře byla ale matoucí. Vypadalo to totiž, že jsme vyjeli nad vrchol. Všude kolem jsme potkávali lidi, kteří stavěli sněhuláky a zřejmě byli rádi, že jako jedni z mála v Dánsku mají výsadu, jaké se všem přímořským spoluobčanům příliš nedostává. Někteří v několikacentimetrovém sněhu dokonce i bobovali. Kdyby místní obyvatelé bývali chtěli, dala by se tu postavit i sjezdovka. Byla by modrá a dlouhá nejspíš jen 50 metrů, ale na jinak rovné Dánsko by to byl úspěch.

Nedaleko tohoto místa byla dvě parkoviště, obě relativně plná. Ale místo jsme nakonec našli. Jen kousek od parkoviště stál mohutný hotel i s restaurací. To tedy mnoho nejvyšších hor nemá. Pokud by tomu tak bylo, měli by to horolezci chystající se na Everest mnohem jednodušší:

„Jé, ty jedeš na Everest? To musí být hrozně složitý a náročný. Máš šerpu?“

„No ne, to není nutný. 400 metrů pod vrcholem postavili hotel. Jmenuje se to tam Na Úpatí sil a je to moc pěkný. Pět hvězdiček to má, bazén, obsluhu tvoří yettiové,“ pokrčil by horelezec rameny.

Nevím, kolik hvězdiček měl místní hotel a jestli v něm byl bazén, sauna či obsluha tvořená yettim nížinským. Ale vypadal poměrně moderně. Co se týče vymožeností doby, hora nepřestávala překvapovat. Na Himmelbjerget vedly totiž hned dvě stezky. Jedna byla s bezbariérovým přístupem, druhá měla být nejspíš dobrodružnější, pro lidi, kteří nejsou obtěžkáni handicapem.

Nejprve jsme se s Martinem vrhli po běžné cestě. Očekávala jsem mnoho. Třeba půlhodinové stoupání strmým kopcem. Nebo alespoň trochu strmým. Nakonec jsme šli pět minut po pěšince, která opravdu jemně stoupala. Na vrcholu bylo zábradlí (zřejmě aby se předešlo skutečně mírným pádům do křoví) a rozhledna. V pořadí to byl už druhý vrchol Dánska, který byl obtěžkán jakousi věžičkou. Viděla jsem v tom sran-dovní trend. Respektive mám za to, že na taková místa stavějí vysoké budovy ze dvou důvodů: aby kopec vypadal ještě vyšší a aby bylo poznat, že to kopec vůbec je.

V tomto případě to totiž byl oříšek poznat především z parkoviště, z něhož se šlo k vrcholu nejprve z kopce. Pravda, pak vedla stezka trochu nahoru, ale nijak převratně. Od rozhledny to bylo mnohem patrnější, byl tu totiž viditelný svah dolů a výhled do kraje na jezera a místní lesy. „Tak jsi tu byla, můžeš si to odfajfkovat a pojedeme, ne?“ poštuchoval Martin. Na celém výletu mu zatím nejvíc nevyhovovalo to, že mu padá sníh do očí.

„A nepůjdeme třeba k tomu jezeru?“ ptala jsem se. Kolem Himmelbjergetu totiž vedla i stezka dolů.

„To je stezka pro ty, kdo sem přijedou lodí,“ odpověděl mi a jeho výraz jasně říkal, že s sebou nemáme ani kajak, tak proč něco takového podnikat.

„No tak dobře. Ale abys věděla, v létě je to tu mnohem lepší,“ řekl mi znalecky.

Nevím, co měla ta věta znamenat. Šli jsme z kopce po ušlapané stezce, sice se po ní potuloval nově napadlý sníh, ale rychle tál, takže jsme neklouzali. Cesta k jezeru netrvala příliš dlouho, ale dalo se díky ní konečně vidět, že Himmelbjerget je relativně velký kopec. Nabízela totiž výhledy na rozhlednu, která vypadala majestátní a veliká. Najednou bylo možné pochopit, proč Dánové o této hoře říkají, že vede až do nebes. Ačkoli to jsou proklatě nízká nebesa.

U jezera jsme stáli za dvacet minut od dobytí hory. „Vidíš, je to tu šedivý a studený. Navíc teď budeme muset jít zas nahoru,“ stěžoval si Martin. Vypadalo to, že je to jeho největší problém. Mám za to, že Dánové nemají kde výstupy na hory trénovat, a proto se jich děsí.

Sranda a skutečné šplhání mělo ale teprve přijít. Našli jsme totiž dokonce třetí cestu na vrchol. Vedla lesem, a protože takové věci nejsou v Dánsku samozřejmostí, rozhodli jsme se, že si to pořádně užijeme.

A právě tady jsme narazili na obtíž s padajícím a tajícím sněhem a směsicí obvyklého zimního Dánska. Vyjít na Himmelbjerget stále nebylo náročné, ale značně blátivé. Cestou jsme potkali i jeden strmý svah, u něhož by bylo možné zajít dokonce k označení krpál. Zatímco my se po něm sáпали

nahoru, pár se psem se po něm vezl opačným směrem. Těžko říct, co vypadalo hůř, v zemi, která na kopce není připravená, oboje působilo jako kaskadérský kousek.

Ještě jeden podobně strmý výstup a dostali jsme se pod hotel. Martin si zchváceně sedl na přistavenou lavičku.

„Vidíš, jsou tady na tyhle zadýchávací místa připravený,“ konejšila jsem svůj protějšek, který – ač mlád – vypadal před zhroucením.

„Ne, tohle je lavička Hanse Christiana Andersena. To nemá se zadýcháváním co dělat,“ řekl skoro vztekle.

„Třeba se tu taky vydýchal.“

„Tyhle lavičky jsou na místech, kde psal,“ odpověděl mi.

Jestli je to pravda, pak musel mít opravdu velkou fantazii. Před námi byl vidět jen les a kus hotelu. Možná v něm taky bydlel, těžko říct. Představovala jsem si, že spisovatel takového kalibru by měl sedět spíš u rozhledny, aby viděl do kraje a mohl popsat, jak vypadalo to ledové království, kam se zatloul Kaj. On ale místo toho koukal do lesa.

I když pokud tu tenkrát bylo také tolik turistů jako teď, tak se mu vlastně nedivím. U rozhledny zaplavené turisty by neměl na psaní ani trochu klidu, navíc v zimních měsících by musel trpět pokusy o koulování.

Horu jsme tedy úspěšně dobyli nejen z parkoviště, ale i od jezera. „Počkej chvíli,“ řekla jsem Martinovi a rozběhla se od parkoviště znovu k rozhledně.

Když jsem se vrátila, nervózně na mě koukal: „Co to bylo?“

„Napadlo mě, že si zkusím osobák. To u většiny hor neudělám, ale na Himmelbjerget a zpátky jsem za čtyři minuty. To není špatný.“

Nevypadal, že by mu zbývaly síly na jakýkoli další rozhovor o osobním rekordu.

Já na sebe ale byla patřičně hrdá. Zdolala jsem jeden z nejvyšších bodů Dánska za jedno odpoledne hned třikrát, dvakrát z jiné strany a jednou se mi podařilo udělat si osobní rekord. Budu mít čím v budoucnu uchvátit kamarády v hospodě. Nejspíš si budou myslet, jaký jsem atlet a jak to umím hezky schovávat za ty špičky vytvořené smažákem a dalšími požitkářskými jídly. Alespoň tedy do doby, než zjistí, jak je Himmelbjerget vysoko a jak dlouhá je stezka na něj.

Krásy jedné Christiánie

Christiánie je jednou z nejznámějších čtvrtí Kodaně, v níž se jinak dá objevovat leccos – moderní knihovna nebo divadlo, staré kostely a paláce nebo typický kýčovitý přístav s barevnými baráčky a drahými restauracemi. Po dlouhém bloumání mezi moderní a starou architekturou je ale Christiánie mnohonásobně zábavnější.

Tahle malá hippie čtvrť má úplně jiný nádech. A to doslova. Když jsem jela do Kodaně poprvé s rodiči, trvala jsem na tom, že ji nesmíme vynechat. Slyšela jsem, jak je zábavná, specifická a barevná. Nutno podotknout, že to všechno vážně je. A proto když jsme vystoupili z vlaku a já před nádražím poprvé ucítila marihuanu, vyhrkla jsem: „Cítím trávu z této strany, tam musí být Christiánie.“

Mám pocit, že to jak tátu, tak jeho manželku trochu vyděsilo, ale vlekli se za mnou dál celkem ochotně. V Christiánii

jsme ovšem strávili přesně deset minut, stačili jsme projít jen hlavní ulici. Nejspíš za to mohl obchod s lehkými drogami, který se netajil svým zbožím ani v deset dopoledne. Zatímco rodiče z této malé a pestrobarevné čtvrti nadšení nebyli, já jsem věděla, že se sem musím podívat ještě jednou a pořádně prozkoumat místní kulturu.

Příležitost se naskytla, když jsme s kamarádkou Lenkou jely do Dánska ze Švédska. V Kodani jsme měly strávit celé odpoledne, většinu města jsme ale už viděly, nebylo proto nutné obíhat turistické cíle, jako je Malá mořská víla nebo Nyhavn. „Můžeme jít do Christiánie,“ navrhla Lenka, „tam se člověk nikdy nenudí.“ A měla pravdu. Ale ani tentokrát jsme v Christiánii nestrávily celé odpoledne a vlastně ani tu hodinu, o kterou jsme stály.

Svobodné město Christiánie je totiž polonezávislá anarchistická komuna. V roce 1971 se prohlásila za autonomní oblast, její samostatnost ale nikdo neuznává. Obyvatelé čtvrti si zřejmě představovali, že budou něco jako Vatikán – městský stát obklopený jinou zemí. Na rozdíl od Vatikánu se ale nic svatého v Christiánii najít nedá. Je to maximálně tak nebe pro lidi, kteří hledají, kde se dají koupit lehké drogy. Christiánie svým trváním na nezávislosti vytváří dost problémů. V Dánsku totiž prodej drog není legální. A navíc, pokud chce být Christiánie skutečně samostatná, bylo by fajn, kdyby nevyužívala dánský sociální systém včetně škol, nemocnic a podobných institucí. Možná i proto jsou v této čtvrti časté potyčky. Na jednu stranu si Christiánie může prodávat, co chce, když se Dánsko zrovna nekouká. A na druhou stranu to znamená, že

dánská policie jezdí trénovat své mladé policisty na razie právě k tomuto „sousedovi“.

Prvního policistu jsme s Lenkou uviděly přibližně po 50 metrech chůze v naší cílové destinaci. Okamžitě jsme to vzaly nejbližší uličkou pryč, abychom se nezapletly do nějaké nepěkné šarvátky. Cestou ven jsme viděly přijíždět pět dalších policejních aut. Člověk rychle poznal, že je ve špatný okamžik na hippie místě.

Nejvíce se mi podařilo prozkoumat Christiánii v době, kdy kamarád Pavel, který má rád lodní dobrodružství, přeplul Balt a vydal se do Dánska. Slíbila jsem tehdy, že provedu jeho posádku po pěkných místech v Kodani. A že jich je...

„Co vás zajímá?“ zeptala jsem se, když jsem konečně nastoupila na jeho loď.

„No my už jsme v Kodani byli, tady Honza potřebuje pláštěnku a já bych chtěl vidět nějaký dělo...“ řekl mi Pavel.

„Takže hippie čtvrť vidět nechcete? Pravda, sice tam jsou někdy policejní razie, ale možná budeme mít štěstí a –“

„Jo, to bychom mohli. Podívat se na to, jak dánští policisté mlátí hipíky, zní jako zábava,“ vyhrkl Pavel nadšeně.

Plán dne byl tedy jasný. Kanóny, pláštěnka a policejní razie.

Děla nebylo těžké najít, u kodaňské pevnosti jich je hodně a Pavel se vyfotil hned s několika. Nutno podotknout, že některá z nich mířila zvláštním směrem, a sice na královnin palác. Asi na výstrahu, aby si moc nevyskakovala.

S pláštěnkou byl větší problém. Honza mi totiž u oběda prozradil, že jedna členka posádky má pěknou pláštěnku za 50 korun a on sám by se rád dostal k obdobné ceně. Vypnula jsem tedy v mobilu všechna okna vyhledávače, kde byly pláštěnky za trojcifernou sumu, ale se značkou a někdy i obrázkem, a začala hledat jednoduché plastové výrobky z časů dinosaurů.

V prvním obchodě řekli, že pláštěnky došly, ovšem stále ještě mají závěs do sprchy. Byl ale dražší než pláštěnka, a tak jsme hledali dál. Našli jsme hned dvě. Jednu, co měla stříhponča a prakticky to byla větší igelitka, a druhou, co měla i rukávy. Honza bral obojí. „A teď si dáme kafe, pivo a můžeme se teda podívat na ty hipíky,“ zavelel Pavel. Myslím, že hlavní bylo dát si pivo. Christíánii si totiž člověk vychutná lépe v ne úplně střízlivém stavu.

Nutno dodat, že pivo jsme si dali i v Christíánii. Našli jsme si lavičku se stolem a měli vskutku výborný výhled po okolí. Bylo to jako v divadle. Vedle nás byla jakási mladá slečna v slušivé teplákové soupravě, která bavila osazenstvo jednoho stánku svými povídkami a nejspíš i hudbou. V jednu chvíli přišla s cigaretou s trávou. Nebylo by na tom asi nic divného – koneckonců jsme byli v Christíánii –, nicméně tahle cigareta byla o velikosti a hlavně tloušťce smotaného spacáku průměrně velkého trpaslíka.

Sledovali jsme pak, jak se skupinka sjíždí tím, co by se dalo taky popsat jako veselý doutník, a ani jsme nedutali. Nemuseli jsme si ani nic kupovat, nacházeli jsme se v místě, kde se stačilo zhluboka nadechnout a člověku se začaly rozšiřovat zorničky.